

Відповіді
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на зауваження і рекомендації проєкту експертного висновку ГЕР щодо можливості
акредитації освітньої програми
20325 Прикладна фізика та наноматеріали,
рівень вищої освіти Магістр, спеціальність 105 Прикладна фізика та наноматеріали

Обґрунтування ГЕР	Коментар КНУТШ
Критерій 1. Проєктування та цілі освітньої програми:	
<p>1.3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.</p> <p>Програми та програмні результати навчання в ОНП враховують регіональні аспекти, орієнтовані на підготовку фахівців, які зможуть відповідати науково-технічним викликам у галузі, що має провідні центри науково-дослідницької та інноваційної діяльності. Відсутні конкретні приклади врахування результатів аналізу вітчизняних та іноземних освітніх програм при оновленні даної ОП.</p>	<p>Робоча група при розробці даної ОП спиралась і враховувала результати активного спілкування із здобувачами освіти, із роботодавцями (особливо з представниками установ НАН України, провідних закордонних ЗВО і вітчизняними установами, що задіяні у наукоємних галузях виробництва і, зокрема, оборонного спрямування). Це дає незаперечне підґрунтя для ствердження, що дана ОП має загально світовий зміст і спрямування. Практичним свідченням цього є успішне працевлаштування випускників цієї ОП в закордонних ЗВО, численні успішні виступи наших студентів на міжнародних конференціях і їхні публікації в провідних міжнародних наукових журналах.</p>
	<p>Оскільки щодо Критерія 1 зауважень немає ми просимо ГЕР розглянути можливість переглянути оцінку В на оцінку А.</p>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	
<p>2.2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.</p> <p>Згідно з ОНП, програма магістерського рівня забезпечує глибокі знання, компетентності, вміння та навички в області прикладної фізики та наноматеріалів, але деякі з програмних результатів, такі як вміння спілкуватися іноземною мовою, не можуть бути повністю досягнуті через дисципліни нормативного блоку. Автори ОНП пропонують вивчати додаткові дисципліни вільного вибору, щоб забезпечити набуття цих навичок. Такий підхід є формальним і не дозволяє досягти програмних результатів, зокрема, вміння спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Крім того, ЕГ зазначає, що поєднання вивчення теоретичних дисциплін та виробничої практики у навчальному плані ОНП може утруднювати</p>	<p>Дійсно, в переліку ОК освітньо-наукової програми відсутні ОК «іноземна мова». Ми врахуємо це зауваження і заявляємо, що у 2023/2024 році передбачене долучення цієї програми до заходів передбачених Концепцією вивчення іноземних мов студентами неспеціальних факультетів (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1355) згідно до вимог якої програм у освітніх програмах має бути передбачено не менш як 6 кредитів на вивчення іноземної мови, або має викладатися іноземною мовою фахових дисциплін в обсязі не менш як 9 кредитів ЄКТС.</p> <p>Згідно з навчальним планом ОП https://rex.knu.ua/wp/wp-content/uploads/2023/03/Hav_plan_Prykladna_fizyka_ta_nanomaterialy_105_Prykladna_fizyka_ta_nanomaterialy.pdf здобувачам освіти виділяється окремий час для виконання дослідницької практики, написання та виконання</p>

Обґрунтування ГЕР	Коментар КНУТШ
<p>досягнення цілей та програмних результатів навчання.</p> <p>ОНП магістерського рівня має певні недоліки щодо досягнення деяких програмних результатів, і необхідно розглянути можливість вдосконалення навчальної програми для забезпечення повної реалізації програмних результатів.</p>	<p>бакалаврських робіт без вивчення в цей час теоретичних дисциплін.</p>
<p>2.4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.</p> <p>Структура ОНП дозволяє студентам формувати індивідуальну освітню траєкторію з вибором 46 кредитів (38% від загальної кількості кредитів) з вибіркових дисциплін у межах професійного спрямування. Проте, недоліки полягають в тому, що відсутній каталог загально університетських або загально факультетських дисциплін для вибору ОК з інших ОНП, або дисциплін, які формують навички soft skills, на сайті Університету чи факультету.</p> <p>Більше того, процес вибору додаткових дисциплін з інших факультетів може супроводжуватися оформленням додаткових документів та ускладненим графіком навчання, що знижує зручність і ефективність навчального процесу.</p>	<p>Важко зрозуміти причини появи цього зауваження. Університет стверджує і неодноразово підтверджував що здобувачі освіти Університету користуються більшою свободою вибору ніж будь-де в інших ЗВО України.</p> <p>Наші здобувачі не обмежені у своєму виборі каталогами вибіркових дисциплін – вони можуть обирати із обов’язкових і вибіркових дисциплін усіх програм цієї та інших спеціальностей. Ці права здобувачів гарантуються Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка https://cutt.ly/RVoFflU , а технічно виписані у процедурі 3.7. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf).</p> <p>Сентенція «процес вибору додаткових дисциплін з інших факультетів може супроводжуватися оформленням додаткових документів» взагалі не має стосунку до реальності – здобувач освіти може зробити свій вибір дистанційно, у персональному кабінеті системи автоматизації освітнього діловодства Triton, не витрачаючи жодного листа паперу і не погоджуючи свій вибір ні з ким ні на рідному факультеті, ні на факультеті де реалізується програма. І якщо він обрав дисципліну із числа обов’язкових компонентів інших програм (де не існує етапу формування групи із мінімальною заданою чисельністю) то він автоматично включається до відповідного робочого навчального плану і відомості на оцінювання.</p> <p>В жодній із вже акредитованих майже трьохсот програм Університету наша практика формування індивідуальної освітньої траєкторії не визначена як така що потребує змін, ми ж</p>

Обґрунтування ГЕР	Коментар КНУТШ
	вважаємо її зразковою і гідною наслідування <i>Просимо ГЕР зняти зауваження.</i>
<p>2.8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.</p> <p>Каталог вибіркових загальноуніверситетських або загально факультетських дисциплін, з якого можна обрати окремі компоненти ОНП, не оприлюднено на сайті Університету, і хоча обсяг часу самостійної роботи студента вкладається у норми, визначені для магістрів, він може мати складнощі з вибором інших дисциплін через необхідність оформлення додаткових документів та ускладнення графіка навчання.</p>	<p>Університет не створює загально-університетського каталогу вибіркових дисциплін оскільки це призведе до ЗВУЖЕННЯ прав здобувачів. Ніяких складнощів при виборі дисциплін немає, так само як і в природі не існує жодних додаткових документів для вибору дисциплін.</p> <p><i>Просимо ГЕР зняти зауваження.</i></p>
	Враховуючи викладене вище ми просимо ГЕР розглянути можливість визначити оцінку за Критерієм 2 на рівні В.
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:	
<p>3.3 Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.</p> <p>Університет має на своєму сайті документи, які регулюють процедуру визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Ці документи, такі як "Положення про організацію освітнього процесу" та "Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність", доступні для всіх учасників освітнього процесу. Згідно зі звітом самооцінювання, застосування правил визнання результатів навчання не було виявлено під час візиту ЕГ, тому функціональність процедури не було перевірено.</p>	<p>Відсутність фактів визнання результатів за даною програмою не є підставою для висновку про неможливість перевірки функціональності процедури. Ці процедури не є специфічними програми, вони є спільними для всього Університету, тому практика їх застосування для здобувачів інших програм (а тільки за останній рік за програмами академічної мобільності було направлено понад 700 здобувачів освіти за першим і другим рівнем вищої освіти) є достатнім доказом ефективності і функціональності процедур перезарахування результатів навчання здобутих в інших ЗВО.</p> <p><i>Просимо ГЕР зняти зауваження.</i></p>
<p>3.4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.</p>	<p>Університет до вересня 202 року не здійснював такого визнання оскільки воно було незаконним згідно норм українського законодавства і не відповідало вимогам ЄС (перед визнанням у ЗВО національний регулятор мав прийняти акт який визначав би на якому рівні НРК і у яких</p>

Обґрунтування ГЕР	Коментар КНУТШ
<p>Університет дозволяє своїм студентам розвивати свої компетенції через неформальне та інформальне навчання, проте раніше не визнавав результати цього навчання. Визнання та оцінювання результатів неформального та інформального навчання буде здійснюватися після обґрунтування доцільності чи необхідності цього визнання кафедрою, а безпосереднє оцінювання буде проводитися викладачем в рамках поточного контролю і відповідно до процедур, визначених у робочій програмі. ЕГ не було зафіксовано визнання результатів навчання, отриманих здобувачами освіти в рамках неформальної освіти.</p>	<p>обсягах це можна робити і які обмеження існують). Університет же не є порушником закону. Жодна європейська акредитаційна агенція не вважає відсутність визнання результатів навчання у неформальній освіті недоліком програми (недоліком є невинувдане визнання), таку ж точку зору неодноразово озвучували члени Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Затверджена в Університеті процедура (http://senate.univ.kiev.ua/?p=2271) не містить жодної відсилки до кафедри, і відповідає всім регуляторним актам ЄС а також врахоаує кращі практики європейських університетів у цьому питанні. Просимо ГЕР зняти зауваження</p>
	<p>Оскільки щодо Критерія 3 зауважень немає, а чині в Університеті документи щодо валідації і визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти є інноваційними, просимо ГЕР розглянути можливість переглянути оцінку В на оцінку А.</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p>	
<p>7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання Бібліотека університету має значну кількість друкованих джерел, а також безкоштовний доступ до наукометричних баз Scopus, Web of Science та інших електронних ресурсів. Викладачі повністю не забезпечили обов'язкові та вибіркові ОК цієї програми власними друкованими чи електронними методичними рекомендаціями, навчально-методичними посібниками для практичних занять, лабораторних робіт та самостійної роботи здобувачів вищої освіти.</p>	<p>Викладачі повністю забезпечили навчальний процес в рамках даної ОП відповідними навчально-методичними розробками. Вони всі наведені на сайтах кафедр. Викладачі продовжують активну роботу щодо розширення кола навчально-методичного забезпечення навчального процесу.</p>
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p>	
<p>8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція</p>	<p>1) Ми в жодному разі не можемо погодитись із висновком про «несистемний підхід у формуванні загальної культури якості освіти» - ми більше десятка років http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Progr_zabezp_yakost</p>

Обґрунтування ГЕР	Коментар КНУТШ
<p>здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми</p> <p>Зауваження ЕГ не є критичними, оскільки вони можуть вказувати на можливість покращення, а не на катастрофічні проблеми. Однак, ці зауваження мають важливе значення для розвитку якості освіти, і їх не можна ігнорувати. Відсутність пропозицій від роботодавців та здобувачів, відсутність впливу результатів опитування здобувачів на ОП та інші недоліки, що виявлені у звіті ЕГ, свідчать про несистемний підхід у формуванні загальної культури якості освіти. Це може призвести до відставання від вимог ринку праці та загальної конкурентоспроможності.</p> <p>Отже, необхідно вирішувати виявлені проблеми та розробляти плани дій для їх вирішення. Проводити регулярні опитування здобувачів та роботодавців для отримання їхніх пропозицій щодо зміни ОП, залучати студентське самоврядування до процесу періодичного перегляду ОП та використовувати їхні рекомендації для вдосконалення ОП. Також важливо реалізувати механізм впливу здобувачів на ОП, як вказано в Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу.</p>	<p>osv.doc) послідовно і системно, базуючись спочатку на ESG-2005, а потім на ESG-2015 формуємо культуру якості в університеті. Актуальна система забезпечення якості освіти в КНУТШ розроблена на основі цього досвіду, із врахуванням кращих європейських взірців і рекомендацій європейських акредитаційних агенцій, такі самі (розроблялися одночасно, спільним зусиллями) системи впроваджено в Львівському національному університеті імені Івана Франка, НТУ «Дніпровська Політехніка», Чернівецькому національному університеті імені Федьковича, Сумському державному університеті тощо.</p> <p>Те що університет більше звертає увагу на суть процесів забезпечення якості ніж на бюрократичне оформлення (базовий принцип – орієнтація на мінімізацію обов’язкових документів) не є недоліком. Опитування проводяться і їх результати вивчаються.</p> <p>Пропозиції від роботодавців та здобувачів освіти були і вони були враховані в контексті вдосконалення відповідних ОК. Всі ці пропозиції будуть враховані в новій редакції даної ОП і відповідним чином формально оформлені..</p>
<p>8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми</p> <p>Система забезпечення якості та освітній процес в Національному університеті імені Тараса Шевченка мають деякі проблеми але не критичного характеру. Є політика контролю якості освітнього процесу та забезпечення академічної доброчесності але не вдалося документально підтвердити ефективність цього механізму.</p>	<p>Внутрішня система забезпечення якості освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка має чітку стратегію забезпечення якості освіти; необхідні ресурси для організації та контролю освітнього процесу, прозору систему оцінювання роботи науково-педагогічних працівників; механізми забезпечення академічної доброчесності; сучасну інформаційну систему. Університет уже більше десяти років постійно працює над вдосконаленням систем забезпечення якості, зокрема у напрямку врахування особливостей роботи зі студентами та стейкхолдерами у різних галузях знань, за різними спеціальностями.</p> <p>В кінцевому рахунку підтвердженням багаторічного системного забезпечення якості навчального процесу і академічної доброчесності на факультеті є позитивна статистика (це є предметом постійного</p>

Обґрунтування ГЕР	Коментар КНУТШ
	<p>моніторингу кафедр, задіяних в реалізації даної ОП) працевлаштування випускників (магістрів) факультету. Незрозуміло яке документальне підтвердження ефективності необхідно було надати? Просимо ГЕР зняти зауваження</p>
	<p>Враховуючи викладене вище, вважаємо що оцінка ОНП за Критерієм 8 на рівні «Е» є заниженою і просимо ГЕР переглянути цей висновок.</p>

Критерій 9. Прозорість та публічність

<p>9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми У КНУ ім. Т. Шевченка існують документи, такі як Статут, Положення про організацію освітнього процесу та Порядок вирішення конфліктних ситуацій, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, проте ЕГ відмічено що здобувачі вищої освіти слабо обізнані з ними.</p>	<p>На факультеті і на кафедрах, які задіяні в реалізації даної ОП, надані всі можливості щодо обізнаності здобувачів освіти з процедурами, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Викладачі на заняттях постійно надають інформацію здобувачам освіти щодо цього.</p>
<p>9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства Сайт факультету містить інформацію про ОНП, навчальний план та робочі програми, але відсутні методичні матеріали та інформація щодо модифікації ОНП.</p>	<p>Всі навчальні компоненти в рамках ОП належним чином забезпечені відповідним навчально-методичним матеріалом. Інформація щодо цього надається здобувачам освіти в повному обсязі на початку семестрів. Це є предметом особливої уваги кафедр, що реалізують дану ОП.</p>